

## Det koster at presse unge til 'rigtige' uddannelsesvalg

*Af Anders Ladegaard, formand for UU Danmark, og Birgitte Vedersø, formand for Danske Gymnasier*

Over hele landet er kommunalbestyrelserne i gang med at vedtage måltal for søgningen til erhvervsuddannelserne, og erhvervslivet følger op med en skov af debatindlæg og udtalelser om, at der er en skrigende mangel på faglært arbejdskraft. Det er et mantra, de har gentaget igennem en årrække nu, uden at det har ændret nævneværdigt på søgemønstret hos eleverne i 9. og 10. klasse. Der er derfor god grund til, at kommunerne tænker sig godt om og er nuancerede i deres tilgang til de måltal, som de beslutter.

Måltallene i kommunerne og debatten om flere til erhvervsuddannelserne risikerer at dele de unges uddannelsesvalg ind i rigtige og forkerte valg, ligesom det risikerer at vi taler om rigtig og forkert vejledning. Når vi drøfter måltal og uddannelsespolitiske målsætninger er det langt mere frugtbart at tale om gode uddannelsesvalg og om god vejledning.

Ligeledes er det frugtbart at brede blikket ud, når vi som samfund har behov for en større arbejdsstyrke med en faglært uddannelse. Unge der har gennemført en HF eller en 3årig gymnasial uddannelse, unge der aldrig har fået gennemført en ungdomsuddannelse, og voksne som arbejder i sektorer, som er under afvikling, vil alle kunne være en del af løsningen på de udfordringer, vi står med. Det handler med andre ord om meget mere end eleverne i udskolingen og et simpelt måltal, og vi skal træde varsomt og med omtanke.

Hvis vi simplificerer den samtale til et måltal og helt ser bort fra behovene, potentialerne og drømmene hos dem det i virkeligheden handler om, nemlig de unge, så risikerer vi at påføre dem unødige nederlag, blot for at opfylde en politisk målsætning. I værste fald risikerer vi, at de bliver så trætte af uddannelsessystemet, at de tjekker helt ud og slutter sig til den femtedel af vores unge, der hverken er i job eller uddannelse. Det er i virkeligheden, den største katastrofe. Og som Arbejderbevægelsens Erhvervsråd for nyligt påviste i en analyse vil meget være vundet, både for den enkelte unge og samfundet, hvis vi kunne koncentrere os mere om at få den gruppe af unge, som hverken har greb i uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet med. Økonomisk giver det større effekt end at afskaffe topskatten, og det vil også øge ligheden i samfundet. Derfor giver det god mening at sætte ind her, fremfor at bruge ufrugtbare kræfter på at flytte elever rundt mellem de forskellige ungdomsuddannelser.

Den fineste og vigtigste opgave for uddannelsesvejledere må være at tage udgangspunkt i den enkelte unge, sådan at den unge får indsigt i egne styrker og potentialer, får bredt sin viden om de mange uddannelses- og jobmuligheder ud og derigennem bliver i stand til at træffe det første af en række gode uddannelsesvalg, som giver mening for den unge og som den unge er motiveret for at gennemføre.

Det giver et bedre resultat i forhold til gennemførelse og samfundsøkonomi. Og vi kan dårligt være andet bekendt over for de unge.